

Together Through Sport

Przewodnik po projekcie

SPIS TREŚCI

1. Geneza i cel projektu.
2. Sytuacja migracyjna na świecie.
3. Kwestia uchodźców z Ukrainy.
4. Kwestia sportu.
5. Włączenie społeczne poprzez sport.
6. Dobre praktyki.
7. Wybrane narzędzia: podstawowe zwroty.
8. Wybrane narzędzia: przydatne źródła.

1. Geneza i cel projektu.

PLAY International jest organizacją pozarządową, która od 1999 roku prowadzi działania na rzecz edukacji i zmian społecznych. Obecnie działa w ponad 20 krajach, realizując misje humanitarne i edukacyjne w takich krajach jak Kosowo, Afganistan, Burundi, Haiti czy Senegal. Główną misją PLAY International jest integracja społeczeństwa poprzez promowanie **sportu jako sposobu rozwiązywania problemów społecznych**.

Od początku wojny w Ukrainie, **ponad 130 000** ukraińskich dzieci zostało zapisanych do polskich szkół (<https://ceo.org.pl/>, kwiecień, 2024 r.). Nauczyciele zgłaszają trudności związane z adaptacją ukraińskich dzieci do nowych warunków szkolnych. To właśnie dlatego organizacje V4Sport i Sport for All Suceava (AJSPT) skontaktowały się z PLAY International, aby kontynuować współpracę na rzecz ukraińskich uchodźców.

Organizacje V4Sport, AJSPT i PLAY International połączyły siły wierząc, że sport jest uniwersalnym językiem, który pomaga przezwyciężyć bariery adaptacyjne. Celem projektu **Together Through Sport** jest wsparcie nauczycieli i trenerów, którzy pracują z grupami zróżnicowanymi kulturowo, a także podnoszenie świadomości poprzez wyposażenie ich w narzędzia pomocne przy przyjmowaniu ukraińskich dzieci do szkół i klubów.

V4Sport, AJSPT i PLAY International będą wspierać nauczycieli i trenerów poprzez współtworzenie gier i zabaw mających na celu integrację społeczną uczniów. Niniejszy przewodnik jest częścią ruchu łączącego świat sportu, edukacji i integracji, a jego celem jest zapewnienie nauczycielom, edukatorom sportowym i liderom klubów narzędzi potrzebnych do przyjęcia uchodźców.

2. Sytuacja migracyjna na świecie.

Na całym świecie w 2023 r. (UNHCR):

- żyło **110 milionów** uchodźców i przesiedleńców.
- **35,3 mln** osób to uchodźcy, **65,5 mln** przesiedleńcy, **5,4 milionów** to azylanci, a **5,2 miliona** to osoby potrzebujące ochrony międzynarodowej.
- Rosyjska inwazja na Ukrainę spowodowała najszybszy i największy kryzys przesiedleńczy od czasów II wojny światowej.

Kilka definicji:

Termin **migrant** ogólnie odnosi się do osoby, która opuściła swój kraj z jakiegokolwiek powodu (z własnej woli, mimowolnie, z przyczyn gospodarczych, politycznych itp.), aby osiedlić się tymczasowo lub na stałe, z różnych powodów, w innym regionie w tym samym kraju lub w innym kraju poprzez przekroczenie granicy międzynarodowej (IOM).

Termin **uchodźca** oznacza osobę, która na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub przekonań politycznych przebywa poza granicami ojczyzny lub kraju pobytu, a także nie może lub nie chce z powodu takiej obawy do niego powrócić (Konwencja ONZ dotycząca statusu uchodźców z 1951 r.).

Osoba ubiegająca się o azyl szuka ochrony międzynarodowej poza granicami swojego kraju, ale nie została jeszcze uznana za uchodźcę.

Wyzwania związane z integracją uchodźców*:

Osoby przeprowadzające się do nowego kraju stają przed wyzwaniem **integracji** w ramach różnych modeli społeczno-politycznych oraz w obliczu zróżnicowania kulturowego. Proces ten napotyka na liczne przeszkody, takie jak skomplikowane procedury administracyjne, trudności w dostępie do zatrudnienia i mieszkań, a także inne bariery. Brak znajomości języka często okazuje się główną przeszkodą, utrudniającą komunikację z lokalną społecznością.

Kolejnym wyzwaniem jest określenie potrzeb nowo przybyłych oraz zrozumienie roli **przyjemnych aktywności**, które mogą przyczynić się do ich integracji, zwiększenia pewności siebie oraz zrozumienia relacji społecznych i kodów kulturowych obowiązujących w społeczeństwie przyjmującym.

Mówiąc o **międzykulturowości**, mamy na myśli wzajemną adaptację zarówno uchodźców, jak i społeczeństwa przyjmującego, opartą na praktykach, takich jak sport. Promujemy prawdziwe „wspólne życie”, które jest wynikiem interakcji i wymiany między różnymi grupami społecznymi.

Aby dowiedzieć się więcej, zapoznaj się ze źródłami:

- UNHCR: <https://www.unhcr.org/pl>
- IOM: <https://poland.iom.int/pl>
- *Adjizian, J.-M., Roult, R., White, B., Auger, D. & Zheng, D. Q. (2021). Le loisir comme facteur d'intégration sociale pour les nouveaux arrivants: étude de cas centrée sur certains arrondissements de Montréal. *Enjeux et société*, 8(1), 220–248. <https://doi.org/10.7202/1076542ar>

3. Kwestia uchodźców z Ukrainy.

Wojna w Ukrainie

Konflikt w Ukrainie doprowadził do znacznego napływu ludności: 8 marca 2022 r., dwa tygodnie po rozpoczęciu konfliktu, z kraju uciekły już **2 miliony osób** (4,5% ludności kraju), głównie kobiety i dzieci.

Na początku konfliktu większość uchodźców przyjęły kraje sąsiednie. Wojna trwa już ponad 2 lata, dlatego liczba ukraińskich uchodźców **stale rośnie** we wszystkich krajach europejskich.

Profil ukraińskich uchodźców

1/3 ukraińskich uchodźców to osoby nieletnie, a 3/4 to kobiety**, głównie dlatego, że mężczyźni w wieku od 18 do 60 lat, z wyjątkiem niepełnosprawnych, są zobowiązani do pozostania w Ukrainie i wcielani do ukraińskiej armii.

Ponad 6 milionów Ukraińców zarejestrowanych jako uchodźcy w Europie (grudzień 2023).*

Prawie 1 milion osób przyjęto w Polsce, a 140 000 w Rumunii (listopad 2023).*

Tymczasowa ochrona

W Unii Europejskiej wprowadzono **tymczasową ochronę** osób posiadających obywatelstwo ukraińskie (osoby, które mieszkały na Ukrainie bez obywatelstwa, takie jak studenci zagraniczni, są wyłączone), a następnie przedłużono ją do 4 marca 2025 r.**

System ten zapewnia natychmiastową i zbiorową ochronę przesiedlonym Ukraińcom bez konieczności rozpatrywania indywidualnych wniosków. Status ten daje:

- prawo pobytu,
- dostęp do mieszkań i pracy w biznesie,
- pomoc medyczną i socjalną,
- edukację dla dzieci w krajach Unii Europejskiej.

* Dane UNHCR, grudzień 2023 r., <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>

** Rada Europy, wrzesień 2023 r., <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/eu-migration-policy/>

4. Kwestia sportu.

Osoby zaangażowane w proces azylowy muszą być przygotowane na to, że jest on złożony, długotrwały i trudny. Regularna aktywność fizyczna może przynosić liczne korzyści na każdym etapie tej drogi, w tym wspierać rozwój społeczny dzieci oraz podnosić ich subiektywnie odczuwany poziom zadowolenia.

Czynniki wpływające na udział uchodźców w sporcie

Uchodźcy mogą napotykać trudności w dostępie do sportu z powodu barier językowych, ograniczonego dostępu do obiektów sportowych oraz problemów materialnych.

Dzieci przybywające do nowego kraju mogą również mieć trudności z przystosowaniem się do nowego otoczenia. W takiej sytuacji ważnym aspektem procesu integracji jest zachowanie poczucia bezpieczeństwa, które jest niezbędne, aby otworzyć się na nowe środowisko. Zaleca się stopniowe zapoznavanie dzieci z nowym otoczeniem poprzez włączanie małych grup dzieci uchodźców (4-6 osób) do istniejących klas lub, w przypadku klubów sportowych, dołączanie ich do poszczególnych grup parami.

Aby dowiedzieć się więcej, zapoznaj się ze źródłami:

- Stodolska, M., & Alexandris, K. (2004). Rola sportu rekreacyjnego w adaptacji imigrantów pierwszego pokolenia w Stanach Zjednoczonych. *Journal of Leisure Research*.

5. Włączenie społeczne poprzez sport.

Z wcześniejszych rozdziałów dokumentu jasno wynika, że trudności nie kończą się z chwilą dotarcia do kraju udzielającego azylu. Uchodźcy doświadczają „**potrójnej traumy**” **podczas podróży azylowej***: powód wyjazdu / sama podróż / przybycie do kraju przyjmującego. Ta ostatnia zmienna, której często poświęca się mniej uwagi, jest kluczowym czynnikiem w integracji uchodźców w społeczeństwie przyjmującym.

SPORT jest w przypadku uchodźców kluczowy, gdyż:

- jest to często jedyne **działanie strukturyzujące** poza procedurami administracyjnymi,
- umożliwia uchodźcom **ucieczkę** od często niepewnego **codziennego życia**,
- to aktywność zbliżająca ludzi, która pomaga **tworzyć więzi** i zachęca do interakcji społecznych,
- promuje dzielenie się i wymianę **międzykulturową**,
- promuje **pewność siebie**,
- promuje **lepsze zdrowie fizyczne i psychiczne**.

Z kolei przyjmowanie uchodźców do klubu SPORTOWEGO:

- umożliwia **mieszanie się społeczne i kulturowe** między członkami,
- zachęca wszystkich do **otwartości umysłu** i podnosi świadomość na temat bieżących wydarzeń i różnych realiów,
- promuje **wartości** pracy zespołowej, dzielenia się i tolerancji wśród swoich członków.

• * Sformułowanie używane również przez wielu autorów, takich jak T. Baudet „Traumas psychiques chez les demandeurs d’asile en France : des spécificités cliniques et thérapeutiques”, le journal international de victimologie, n°2, avril 2004, s. 10

6. Dobre praktyki.

Podczas aktywności sportowych:

- pierwsze zajęcia pozwolą **ocenić kondycję fizyczną dziecka** i jego ogólne zainteresowanie sportem,
- rolę nauczyciela / trenera sportowego jest pomoc uchodźcy w zaspokojeniu jego potrzeb sportowych, a **nie zastępowanie pracowników opieki społecznej lub opieki zdrowotnej**. Jeśli widzisz potrzebę wsparcia, skontaktuj się z odpowiednią instytucją,
- podczas pierwszych kilku sesji skup się na prostych czynnościach **z instrukcjami, które można łatwo wyjaśnić za pomocą gestów lub pomocy wizualnych**. Nie wahaj się powtórzyć instrukcji kilka razy, używając różnych słów, aby upewnić się, że wszyscy rozumieją,
- zalecamy, aby traktować wszystkich uczestników w **ten sam sposób**, ponieważ traktowanie w inny sposób nie pomoże nowo przybyłej osobie i nie przyspieszy integracji,
- istnieją **różnice kulturowe** i ważne jest, aby o tym pamiętać i powiedzieć to całej grupie (na przykład to, co może zostać odebrane jako chłód, może być po prostu rezerwą).

Po aktywnościach sportowych

Na koniec zajęć zalecamy dyskusję ze wszystkimi uczestnikami, aby zapytać ich o opinię i ich odczucia:

- Czy zajęcia były przyjemne?
- Czy jakieś punkty były niejasne podczas ćwiczeń?
- Co było trudne podczas zajęć?

Po drugie, **indywidualna rozmowa** z uchodźcą pozwoli nam poznać jego potrzeby, uczucia lub szczególne życzenia.

7. Wybrane narzędzia: podstawowe zwroty

Witamy
Ласкаво просимо

Hello
Laskavo prosymo

Nazywam się...
Мене звати...

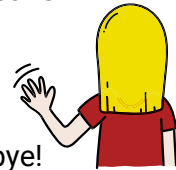
Mene zvaty...
My name is...

Jak się masz?
Як у тебе справи?

Jak u tebe sprawy?
How are you?

Do widzenia!
До побачення!

Good bye!
Do pobaczenia!

POLSKI	UKRAIŃSKI	UKRAIŃSKI FONETYCZNY
Witamy	Ласкаво просимо	Laskavo prosymo
Nazywam się	Мене звати	Mene zvaty
Proszę	Будь ласка	Bud' laska
Dziękuję	Дякую тобі	Djakuju tobi
Tak/Nie	Так/Ні	Tak / ni
Uwaga	Увага	Uvaha
Doskonale	Чудово	Chudowo
Rejestracja	Реєстрація	Reyestratsija
Bezpłatnie	Безкоштовно	Bezkoshtovno
Opłata	Оплата	Oplata
W prawo	Праворуч	normal'nyy
W lewo	Ліворуч	Livoruch
Godzina	година	Godzina
Minuty	Хвилини	Chwylyn
Do przodu	Вперед	Vpered
Do tyłu	Назад	Nazad
Na miejscu	На місці	Na misczi
Bieganie	Біг	Big
Skakanie	Стрибки	Strybky
Pochylenie się	Пригнутись!	Pryhnutys'!
Dać	Дати	Daty
Wziąć	Взяти	Vzjaty
Obrót	Поворот	Povorot

POLSKI	UKRAIŃSKI	UKRAIŃSKI FONETYCZNY
Strzelać	Стріляй	Striljaj
Grać	Грати	Hraty
Boli	Боляче	Boljacze
Boisko	Майданчик	Majdanczyk
Materiał	Матеріал	Material
Turniej	Турнір	Turnir
Mecz	Матч	Macz
Szatnia	Роздягальня	Rozdjahal'nja
Instrukcje	Інструкції	Instruktsiji
Kolega z drużyny	Колега по команді	Kolega po komandi
Nauczycie	Вчитель	Vchytel
Trener	Тренер	Trener
Przerwa	Перерва	Pererva
Pić	Пити	Pyty
Lubię to	Мені подобається	Meni podobajet'sja
Zranić się	Поранитися	Poranitsja
Bawić się dobrze	веселитися	Veselitsja

Źródło grafik:

- * Wizualizacje dostarczone przez stronę internetową ARASAAC: <https://arasaac.org/materials/fr/4274>
- **Tłumaczenia zostały dokonane za pośrednictwem: <https://translate.google.fr/> oraz <https://www.deepl.com>

8. Wybrane narzędzia: przydatne źródła.

Informacje ogólne

- **Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji:** <https://poland.iom.int/pl>
- **Emmaüs Solidarity : Emmaüs Solidarité:** <https://www.emmaus-solidarite.org>
- **Agencja ONZ ds. Uchodźców:** <https://www.unhcr.org/pl/>

Sport jako narzędzie integracji

- **PLAY International:** <https://www.play-international.org/projets/favoriser-linclusion-sociale-des-refugies-par-le-jeu-sportif>

Materiały, które pomogą Ci rozwinąć skrzydła

- **Promowanie integracji społecznej uchodźców poprzez sport | IRIS |**
<https://www.iris-france.org/faire/>

Artykuły:

- Smith, R., Spaaij, R. & McDonald, B. Integracja migrantów i kapitał kulturowy w kontekście sportu i aktywności fizycznej: przegląd systematyczny. Int. Migracja i integracja 20, 851-868 (2019). <https://doi.org/10.1007/s12134-018-0634-5>
- Stodolska, M., & Alexandris, K. (2004). Rola sportu rekreacyjnego w adaptacji imigrantów pierwszego pokolenia w Stanach Zjednoczonych. Journal of Leisure Research, 36(3), 379-413.
- Pardo, R., García-Arjona, N. & HernándezBourlon-Buon,Y. (2012). Immigration en Espagne : une analyse des expériences sportives et éducatives. Movement & Sport Sciences - Science & Motricité, 78, 45-52. <https://doi.org/10.3917/sm.078.0045>

PLAY
INTERNATIONAL

| GROUPE SOS |